

ШКОЛСКІИ ЛИСТЬ.

WWW.UNILIB.RS

Овай листъ налази сваке недеље једанпутъ. Цена му је на годину 4, на половину 2 а на четвртъ године 1 фор. съ поштарномъ.

Број 13.

2. Априла.

1859.

О ШКОЛСКОЙ МОЛИТВИ.

Снажни подпоръ благонравногъ воспитанія у школи, на дому и у цркви есть побожна молитва. Молитва є она духовна свеза, коя люде у заедници с' Богомъ држи, коя духъ нашъ изнадъ земнога круга к' небу уздуже; она є мати лѣпихъ мислій и племенихъ дѣла, зато, јеръ є кадра срдце наше разгрѣяти и насъ до одушевљенія за све што є частно, пошено, и богоугодно узвисити. Свештенна па и мирска повѣстница сведоче, да су сви найплеменити сынови рода човѣческогъ често се Богу молили и предъ величествомъ славе нѣгове кланяючи се и смираваючи, тымъ самимъ узвишавали се к' нѣму духомъ своимъ и крѣпили на извршенѣ великихъ, изванредныхъ и за човѣчество спасоносныхъ дѣла. За примѣръ известїемо само славногъ естествоиспитателя Невтона — Нютна, — за когъ намъ Исторія сведочи, да є тако осећао величество Божје и себе предъ свемогућимъ творцемъ смиравао, да є свагда, кадъ бы изговорio или чуо гдѣ се изговара свето име божје, стресао се и с' побожнимъ усхићенемъ капу с' главе скинуо!

Молитва є особито нуждна свакоме учителю. Само то пломъ молитвомъ приуготовлѣнъ кадаръ є учитель тешко званіе свое с' вольомъ одправљати. Као што у врту оно билъ, цвеће и воће наибогљма напредує, кое є к' сунцу окренуто; исто є тако благословенъ трудова плодъ свакогъ оногъ учителя, кој се често у

Молитви обраћа к' мысленомъ истоку и сунцу правде Иисусу Христу. О како бы то красно и полезно было за учителя, кадъ бы онъ свако ютро и вече само по пол' сата жертвовао на читанъ светога писма *) иль какве друге црквене књиге, и на побожно разсматранъ читанога. Когодъ себи то за свакидашнѣ правило узео буде, тай ће за кратко време великий напредный коракъ учинити у духовномъ животу, постатће болиј, добродѣтельни, трудолюбиви и ревностни. Расположенъ духа, кое се пажљивимъ читанъмъ светыхъ књига добыя, иматъ ће благодатне послѣдице на породицу учителъву, на школу, па и на цѣлу общтину у којој онъ служи.

Истина наши учительи многе црквене књиге читаю и слушаю у светој цркви, па опетъ слабо се виде на общинама те благодетне послѣдице. Но томе је узрокъ што учительи при појаню у цркви, на велику жалость, гріоту и срамоту, непазе на сми-сао, него само на гласъ што воздухъ пробія, а при читаню найлепшихъ молитава и псалмова хите, преврћу, и прескачу, само да се што пре прочита оно што у књизи написано стои. Кадъ ихъ човѣкъ тако читајуће гледа, морао би помислити, да у тымъ књигама никакве науке, никакве ране духовне нема, а мислимъ да ће то само пукій незналица и непріятель православія рећи. Докле ћемо дакле златно класъ божествене мудрости тако безобзирце газити; докле ћемо кодъ толике красне душевне ране, што намъ црква наша предлаже, као и безъ нѣ быти! Много бы се имало казати и исправити у овомъ погледу, аљ све е бадава, кадъ учительи наши јоштъ никако неће да

*) У Будимской свеучилиштной печатници целокупна Библіја на црквеномъ славенскомъ јзыку може се за шестъ сребра купити. Кажу да има јоштъ сила непроданыхъ екземпляра, па читко неће да купує. Грдна је наша срамота да се за 55 година једно единије издање Библіје неможе распродати.

уредно благоговѣйно и побожно у цркви читаю и пое.
Краинѣ бы доиста вѣкъ време было да свештенство
учительима горенаведена иступљня строго забрани и
да ихъ рѣчма и своимъ примеромъ обучи, како треба
у цркви читати и нојти, да читанѣ и појанѣ па духовну
ползу и сазиданіе и онога ко чита, и оныхъ кои
слушаю буде, и да се побожній народъ нашъ брзоплетнимъ и неразумљивимъ читанѣмъ нѣкихъ учителя
несаблазњава и одъ цркве неодвраћа. — Но о овоме
нека е засадъ доста. —

Представимо себи школу пуну дѣце и предъ њима
учителя у часу молитве. На лицу љевковомъ изражава
се блага тихость, кротость, смрност и важност.
Разговетно и велегласно моли се онъ Богу. Дѣчица
са скрштенымъ рукама и къ светој икони обраћенымъ
очима тихо прате рѣчи учитељве, и пошто овай молитву
сврши, сва дѣца благогласно одпое коју црквену
химну. Заиста је лѣпо и усхотително гледати и слушати
такве богомольце. Тако удешена и одъ чистыхъ
срдаца принешена молитва иде управъ предъ престолъ
небеснога отца, и благословъ божји обилно ће се излити
на таковогъ учителя и такове ученике.

Нетреба увѣкъ једну те једну молитву у школи
читати. Найвкусније јело, ако ће га човѣкъ свакиј данъ
вести, губи одъ свога вкуса. Само је једно јело, што
човѣкъ свакиј данъ еде па му је опетъ вкусно, а то је лебацъ, и само је једна молитва, коя намъ найвећу
душевну рану свагда дѣ, макар је колко пута на
дан повторавали, а то је молитва господња Огче наша.
У школи уче дѣца молитве како за домаће, тако и за
црковно богослужење прописане. Зато треба да учи-
тель и такве молитве пре и после школе употреби.
Тко ће закратити учителю да неочне ютренѣ пре-
даванїја с' молитвомъ: Коставиши одз сна а да несврши
с' молитвомъ: Иже на ксакое време, ил' угверди Го-

споди всепрескѣтлѣйшаго и державнаго Імператора
нашего Франца Йосифа перваго. и т. д.

Школеку молитву или чита самъ учитель, а дѣца
се у себи побожно Богу моле, или чита учитель съ
дѣцомъ заедно, или се само едно дѣте на глаe моли,
а учитель и сва осталы дѣца у себи то исто чине.
По моме мнѣнію та три начина моленя могла бы се
наизмѣнце у школи употреблявати, алъ найчешѣ овай
третій гдѣ се само едно дѣте на глаe моли; еръ
тада дѣца съ вѣхомъ пажльвиошку слушаю, и вѣхма
су у молитву задата него кадъ сва у глаe говоре.
Оно дѣте, кое се добрымъ владанѣмъ и побожнымъ у
цркви стаянѣмъ одликовало, нека молитву на глаe
говори. То нека буде свагда преимуѣство добронаре-
вныхъ и примѣрныхъ ученика. Іошть и зато се овай
начинъ молитве препоручує, што се дѣца, кадъ сва
у глаe Богу моле, много пута забораве сасвимъ, пакъ
само по уобичаеномъ тону и такту сячу, а нитъ имъ
є глава, нитъ срдце кодъ молитве. Ту ихъ онда стои
вика и дрека, коя тишину и побожность нарушава, —
па каква онда одгудъ понятія добыяю дѣца и люди о
школской и о свакой Христіянской молитви! Докле
молитва траe, несмѣ нитко у школу уѣи, него мора у
ходнику предъ вратима чекати докъ се молитва не
сврши, и текъ онда смѣ у школу уѣи кадъ се дѣца
после молитве прекрсте и сѣдну. Похвалу заслужую
и они учительи, кои пазе на годишня времена и на
црквене светковине, пакъ по томе тропаре и остале
пѣсне духовне у школи съ побожношку пояти даю.
Тако и. пр. одъ ускреа до спасова дне могле бы се
обычне школеке молитве замѣнити са: Христосъ воскресе;
Воскресеніе твое; Предварившѧ утро; Аще и ко гробу, —
иль са красномъ ономъ молитвомъ: Воскресеніе Хри-
стово видѣкше, после кое бы дѣца: Воскресъ Иисусъ
шту гроба, трипуть одпояла. Исто тако кадъ є по-

празднество великихъ праздника, могао бы се тропарь, кондакъ иль коя стихира у школи одпояти. Узъ частный поеть, молитве: Господи и владико жнкота моего: Боже и Господи сылг: Владико Господи Иисусе Христе долготерпѣвый о нашихъ согрѣшенихъ; Ослаби остатки; иль коя красна пѣсма изъ тріода н. пр. Козсіѧ благодатъ твоѧ Господи, — могле бы се за школску богоомолю употребити. Тропари воскресни одъ 8 гласова с' богородичнима, ал' тропари дневни могли бы се у остало време пре иль после школе пояти, те бы тако савъ црквенный животъ прешао и на школу и на школску дѣчицу, а са ове на народъ, кои бы се отресао свогъ незнавя у струци религіозной и про-гледао умнымъ очима, па увидивши, да є наша православна црква неизцрпима благайница духовныхъ дарова и лѣкова, ню бы обгрліо, за ню бы живіо, одъ нѣ се радо учіо и просвѣштавао.

(Продужиће се.)

Изясеніе нѣкихъ ускршнихъ пѣсама.

1. Прѣдварившѧ утромъ јже ѿ Марії. Предтекаше ютро, уранивши пре ютра оне што су с' Маріомъ, око Маріје матере Божје быле. Које су то жене, што су на гробъ Христовъ у неделю пре зоре изишли? То су быле по светомъ еванђелју Маріја Магдалина, Маріја Якова малогъ и Јосије Мати и Саломја. Саломја била є мати светогъ Јоанна евангелиста, а кћи Јосифа обручника. Који ми зна приповѣдити о смрти и погребенію Христовомъ? (Учитл. Библ. 96). Садъ приповѣди повѣсть о воскресенію Христовомъ (97). У коме члену вѣре мы признаемо да є Иисусъ воскресао?

и шбрѣтшѧ каменъ Ѣкаленъ Ѣ гроба, и нашавше каменъ одваленъ одъ гроба, с' гроба Спасителѧвогъ.

Тко є одваліо каменъ са гроба Христовогъ? А како є то трпила она стража, кою првосвещеници юдейски поставише?

Слышахъ ѿ аггела, сличаху, слушаху, чуше одъ анђела, кои є каменъ одваліо и ту седіо. У каквомъ се облику анђео тай женама появіо? Знаде л' кои рѣчи тога анђела съ коима є онъ жene предусрео? „Іисуса тражите Назарянина распетога; онъ є устао, нема га овдѣ; ето мъета, гдѣ га положише! (Марка гл. 16). Те рѣчи у овой красной пѣсми овако су описане:

ко свѣтѣ присносѹщемъ сѹщаго, у свѣту, у свѣтlosti свагдашутной, у свагдашьой светlosti суштега, пребываюћега; онога, кои є савъ у светlosti, кои нема грѣха, кои не може умрети. Тто є тай, што у свагдашьой светlosti живи? Како се назива Іисусъ Христосъ у другоме члену вѣре? Знате л' ону пѣсму, у којој се Іисусъ назива сунце правде, свѣтъ разума, и востокъ с' высота? Защто се тако Іисусъ назива?

Съ мертвими что ишете ѿко чловѣка, с' мртвима што тражите као човѣка. Защто трашите Іисуса, кои є свѣтlosti свагдашня, кои є Богъ, — међу мртвацима, — тамо гдѣ су мртваци, у гробу, — као да бы онъ био само простъ човѣкъ.

Кидите гробныѧ пелены, видите гробне пелене, то єсть плаштаницу у коју є био Іисусъ Христосъ завиенъ и сударъ или воздухъ, убрусъ, с' коимъ є била његова глава покривена. Гробъ є Христовъ био изсеченъ изъ камена, у каменитой стѣни, а озго био є каменъ покривенъ. Іисусъ є лежао у гробу као у каквомъ каменитомъ ковчегу, дакле не као што є садъ обичай у дрвеномъ сандуку. Тко є Христа сараніо? Шта се зове садъ у цркви плаштаница или снятіе? а како се зове онай убрусацъ што га свештеникъ на леђи носи о великомъ входу? Кадъ свештеникъ умре

онда се у мѣсто горнѣгъ покрова лице нѣгово покріе
www.unilib.rs
сударомъ ил' воздухомъ; зашто?
тѣцыте, потеците, похитите.

и мѣръ пропокѣдите, и свету проповѣдите, привѣдите, казуйте на све стране по свету.

йко воста Господь, да є устао изъ гроба, воскреснуо, оживіо, Господъ. Ко є тай Господь? Како су ученици и ученице спасителя нашегъ звали? Господъ, учитель. Учитель еврейски зове се *рави, равуни*, отуда и садъ Евреи називаю свое проповѣднике и учителъ рабинима.

бумергикый смерть, умртвившій смерть; казуйте по свету, да є онай устао изъ гроба, кои є умртвіо смерть, кои є своіомъ наукомъ научіо люде, а своимъ воскресеніемъ доказао да нема смерти, да ћемо сви мы воскреснути, и да ће намъ на другомъ свѣту добро быти, ако смо овдѣ были валини и поштени люди. Треба л' дакле да се христіянинъ одъ смерти плаши? Шта є ова смерть тѣла нашегъ? Смерть тѣлесна есть прелазакъ нашъ у боли и лепшій животъ: Да одъ какве се смерти треба бояти и чувати? Коя є то смерть душевна? Кои членъ вѣре учи да є Христосъ воскресао? А у коме се каже да ће мо мы воскреснути? Защто идемо другій данъ Ускреа на гроблѣ? Да се ту у обновлѣнной природи, коя свакогъ пролећа побуђує у нами слутню вѣчнога живота, и на гробовима покойне браће радуемо што є Іисусъ Христосъ смерть своимъ воскресеніемъ надвладао, и да се крѣпимо у надежди на вѣчный животъ и на састанакъ с' онима, кои намъ за живота овога мили быше а већ преминуше. О ружичалу дакле треба се духовно радиовати Христовомъ и нашемъ воскресенію, Богу се молити, духовне пѣсме појти и дѣлити милостију, ил' нипошто се тамо шалити, веселити, играти, ил' частити. То ніе Христіанско веселѣ.

Ікш єсть сынъ Божа, — ёрбо е синъ Божи, истини Богъ, кои е силанъ и свемогућъ, пакъ е мого убити смртъ.

спасајућагш рође човеческий, — кои е (т. е. Богъ, чрезъ сина свогъ) спасао родъ човечески. Како е спасао Богъ чрезъ сина свогъ родъ човечески? Помоћао е сина свогъ Христа, да насть научи, како вали у Бога веровати, и како се вали у овомъ животу владати, и чему се имамо после смрти надати; томъ наукомъ о смрти и своимъ воскресениемъ убио е смрть, да се люди неплаше; и томъ целомъ наукомъ своимъ о владаню нашемъ овогъ света, спасао е Богъ насть и цео човечески родъ. Однойте садъ сви ову пѣсму! —

2. Аще је ко гробъ снизашао ёси безсмертне, — Ако и ёси у гробъ сишао се, ако си се и сишао у гробъ о безсмертный Христе Спасителю. У кои е данъ Христосъ сахраненъ. Ко га е сараніо? Кое рѣчи у символу вѣре потврђую да е Христосъ сахраненъ?

но ћдокъ разрѣшилъ ёси силъ, — но адовоу, паклену разрушio ёси силу; ако си ти и умро и у гробъ положенъ био, ал' ты ници тамо остао, него си башъ уништио снагу паклену, снагу грѣха.

И воскресла ёси йко побѣдитель Христе Боже, и ускренуо си, оживио си, устао си живъ изъ гроба, као побѣдитель Христе Боже? Кога е Йисусъ побѣдіо своимъ воскресеніемъ? Ёси л' видіо икону воскресенія Христовогъ? Гдѣ стои у нашей цркви? Има л' на коме баряку црквеномъ ил' на св. еванђелію та иста икона? Гдѣ си є юштъ видіо? Зашто се молує воскреснувшій Йисусъ с' заставомъ у руци? Застава е знакъ побѣде, знакъ да е Йисусъ побѣдіо смрть, и учиніо да се прави њгови ученици садъ небоё выше смрти.

Женамъ мироносицамъ кѣцакый: радуйтесь. Женама мироносицама навѣстіо си, наговестіо си, рекао

си: радуйте се! Радуй се је ѡсть поздравъ и значи, здраво да си, здравъ быо! Како се починѣ анђелско поздравленї матери Божјој? Кажи ми шта значи на србски молитва: *Богородице дѣво.* Зашто се називаю оне жене, што су на гробъ Христовъ дошле мироносицама? Коя є неделя посвећена у споменъ мироносицама и онимъ мужевима кои Христа саранише?

и ткоимъ апостоломъ міръ дарѹмъ, и твоимъ апостолима миръ даваюћи, твоимъ апостолима дао си, назвао си миръ. Како є Іисусъ поздравio ученике, кадъ се с' ныима састао на ускрењу у вече? Приповѣди ми тай догађај (учил. библија 98). Кадъ се чита еванђеље о томъ догађају како се Іисусъ после воскресенія ученицима у забрављеној соби явio? Првый данъ Ускрења на вечернию; првый данъ Духова на ютреню; на младый ускрењу. Како се младый ускрењь другчје зове? Зашто се та неделя зове Томина? У којој свакидашњој молитви споминемо мы да є Іисусъ дао миръ ученицима? Читай: Благодаримтъ.

Како што є спаситель ученике поздравio с' миръ вамъ, тако насъ и служећији свештеникъ сваке службе выше пута поздравля? Был' знао по реду казати, кадъ и колико пута? То су све найглавніе части на служби Божјој? Сви люди треба да у миру међу собомъ живе.

падшимъ подаљи востресенїе, падшима, паднувшима, онима кои су пали, кои су сгрешили ты спасителю подаєшъ ускренуће. Зашто є спаситель воскресао? Да насъ избави одъ грѣха праотечскога. Кои є то грѣхъ праотечскій? Е ли Богъ обећао штогодъ Адаму и Еви? Кадъ се то обећанїе испунило? — Кои ми зна садъ цѣлу ову пъему лѣпо изговорити? А кои є умъ лѣпо одпојити?

3. Востресенїе Христово видѣкше. Востресенїе, ускренуће Христово видивши, када смо или пошто смо видили и увѣрили се да є Іисусъ воскреснуо. — Ова

www.vulgo.ru
ЧИТАЛИЩА
Молитва чита или пое трипутъ после кондака на ютреню светле неделѣ, а сваке неделѣ на ютреню послѣ еванђелія по єданпутъ. Шта се чита недельомъ на ютреню изъ св. еванђелія? Како є Христосъ спаситель воскресао, и послѣ воскресенія ученицима явљао се. —

Поклонимся скатомъ Господу Іисусу, — поклонимо се, прославимо Господа Іисуса. Знашъ ли ону кратку пѣсму на літургіи, у коїой се каже да є самъ єданъ Іисусъ Христосъ светъ?

Едномъ безгрѣшномъ, єдномъ безгрешномъ, т. е. поклонимо се, Господу Іисусу, кои є самъ єданъ безгрешанъ.

Крестъ твоемъ покланѧемъ Владыко. Кресту твоме кланямо се Владыко Господе Іисусе, ил' кланямо се страданю и мукама, кое съ насть ради на кресту поднео. У коме члену вѣре исповѣдамо да є Христосъ страдао? У кое дане се споминѣ страданія Христовогъ? Кадъ се пое Кресту твоему?

и скатое воскресеніе твое славимъ. И свето воскресеніе твое славимо. Мы славимо, прославлямо светкуюмо твое воскресеніе. Кои є седмичный данъ посвѣщенъ у славу воскресенія? а кои у споменъ страданія Христовогъ? Зашто се дакле петкомъ пости? А валајъ и светковати младе петке? То є велика грѣхата, то немойте нигда чинити; само неделю и празднике треба светковати, а ни кое друге дане.

ты бо еси Богъ нашъ, єрбо си ты Іисусе Богъ нашъ. У коме члену вѣре вѣруемо мы да є Іисусъ Христосъ правый Богъ? Знашъ ли ты мени показати изъ живота Іисусова такова дѣла, коя показую да є онъ Богъ? Бы л' могао човѣкъ самъ своіомъ снагомъ воскреснути? Да тко то може учинити?

развѣ тебѣ иного незнамъ, окромъ тебѣ, осимъ тебе другого Бога непознаемо. Има л' кога кои бы се

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
с' Богомъ успоредити мogaо? Како гласи прва Божја заповѣдъ, а како гласи друга?

имѧ ткое именѹемъ. — име твоє именѹемо, називамо, споминѹмо. Како смо мы дужни име Божје споминяти? Є л' слободно клетисе, ил' исовати? Противъ кое заповести грѣше они кои се свакій часъ куну? а они што псују? Кои є найлепшій србскій поздравъ? *Помозъ Богъ;* а одпоздравъ? — Кадъ се растанемо с' кимъ шта треба да му рекнемо?

Прїидите вси кѣрніи, — приђите, одите сви вѣрни, сви кои Христа вѣрујте.

поклонимся скатомъ христовомъ воскресеню, — поклонимо се светомъ Христовомъ воскресеню.

Се бо прїиде крестомъ радость ксемъ міръ, — ето, връ дође крестомъ радость свему свету. Каква є радость крестомъ свѣту ил' людма дошла? Наука Христова, коя на радость и утѣху душевну служи, и коя наасъ учи да се радуемо, што нећемо умрети, него ћемо и после смрти живити.

всегда благословљаје Господа, — свагда благосиляюћи, благу рѣчъ говорећи, славећи господа Іисуса Христа.

поемъ воскресенje егш, поймо, славимо воскресење нѣгово. Кадъ мы достойно славимо воскресенje Христово?

распјатie бо претерпѣвъ, јербо є Христосъ распетие претрпio, распетъ био. Зашто є Јисусъ распетъ био? Ђесмо л' дакле мы Нѣга славити дужни?

смертию смерть разрѣши. Смрћу својомъ спаситель є смерть разрушio, уништио, учинио да се мы садъ небоимо смрти.

Мудра изреченија св. Јоанина Златоуста.

Земальска блага недоносе увѣкъ користи ономе, кои ихъ себи сабира, шта више она му могу на грѣхъ

служити, кадъ ихъ онъ на рѣава дѣла употреби; могу му тугу проузроковати, кадъ ихъ изгуби, и кадъ збогъ ныи зависи на себе навуче: алъ духовна блага увѣкъ су пайвеће добро наше; она намъ свагда и у свакомъ случаю неоцѣнѣну користь и пайвећу сладость причиняваю.

Нуди самъ себе на добра дѣла; ако на тебе други люди мрзе, ты ихъ люби; ако те гоне, ты гоненія трпельиво сноси. Умртви грѣхъ, да оживи у теби добродѣтель.

Кадъ најђе на те гладъ, туга, незаслужено сиромаштво, или болесть; а ты трпи, хвали Бога и узай се у милость нѣгову, да узможешъ једномъ рећи: прођохъ крозъ органъ и воду, и ты си ме Господе извео у покой.

Грѣхъ се непрашта, докле га јоштъ таишъ, исто тако као што се рана дотле неможе извидати, докъ се у виду гнојвице на тѣлу непояви.

Као што гладанъ иште ела, и као што се једанъ напити жели; тако треба да и мы чезнемо за наукомъ, овимъ духовнымъ сломъ и безсмертнымъ пићемъ, па ће Богъ испунити чезню нашу, и разумъ нашъ просвѣтлити.

Света црква дає намъ лѣка у свакој душевной болести и утѣхе у свакој тузи вашој: Зато долазите прилѣжно у храмъ божији и слушайте пазљиво све што се тамо чита и пое, па и узимайте у руке свето писмо и сабирайте полезну науку, коя вамъ за правацъ живота служити има.

Одъ читаня добрыхъ књига велика долази користь: взыкъ се изображава, духъ се рани, у висъ подиже, светлошћу сунца правде обасява; одъ невалљихъ мыслей ослобађа, и миръ и спокойство себи прибавља.

www.UNILIB Као што здрава рана крѣпи тѣло, тако читанѣ светыхъ књига' крѣпи душу, снажи разумъ, одвраћа насть одъ зла и тако рећи на небо насть преселява.

Кадъ сте у цркви неразговарајте се о коечему, него мотрите и слушайте што се тамо чита, да с' ползомъ изъ цркве изађеге.

Болѣ быти было, да ниси у цркву ни дошао, него што си у ньой непазећи безпоследњи стајо, ил' своимъ разговоромъ друге люде саблазнио.

Будимо у цркви смѣрни и веома пажљиви, и гле-даймо да изнесемо отуда добру науку, не само зарадъ себе, него да с' ньоме свое млађе, другове, пратељи и саме непріятелј поучити и на добаръ путъ изводи-ти можемо.

(Продужиће се.)

Штогодъ Богъ дає, добро ј. *)

Ахъ нашто је та толика врућина, — уздане Мила при жетви нестрпљиво зной са врели образа у-тирући.

Нашто је толика врућина, то ћу ти други редъ казати, рече јој матери, а за садъ само то, да Богъ врућину дає, а све што онъ дає, добро ј.

Мила уђути, вѣрујући матери и садъ као свакадъ, и усилисе врућину мирно и стрпљиво сносити.

Кадъ доба жетве прође и врућине попустише, а ладовна и богата јесенъ наступи, и дође време бер-бе воћа: красне јабуке, сладке крушке, мирисне брес-кве и благословене шљиве и лозе, опетъ Мила, све то у башти видећи, уздану и рече: о какво намъ је крас-но и сладко воће Богъ дао, право ти матери казуешъ, да је онъ наймилостиви отацъ нашъ.

Есте Мила, оделови јој матери, и опетъ си ти пре некогъ времена, и то башъ онда почела нестрпљива

*) За девојачку читанку.

бивати, кадъ намъ е Богъ те благослове давао. У о-
нимъ врућинама Богъ е намъ лепоту и мириеъ и
сластъ воћа слАО, научи се дакле са свачимъ, што
Богъ дае, задовольна бити, а увекъ ћешъ се пре иљ
после увѣрити, да је све штогодъ Богъ дае, добро.

Школске новости.

* Нѣгово царско величество премилостивый царь наш,
изволіо је учителю Терезіенштадскомъ у Ческой Драгутину
Матошу, подарити сребрный крстъ заслуга' с' круномъ. У-
зрокъ овоме отливаню био је овай:

Год. 1858. 24. јуліја трговачкій научникъ Јованъ Шле-
зингеръ случајно упадне у рѣку Егеръ и матица га сгра-
би и с' собомъ однесе. На јукъ несрѣћника овогъ скуни се
множина людій, аль се нитко несмѣде усудити утопљенику
у помоћь притећи. Само јданъ войникъ, који се ту десio,
скочи у рѣку, ухвати утопљеника и хдѣде га из воде извући
али овай готово изванъ себе будући, тако се био яко за вой-
ника ухватио, да је и нѣга за собомъ у пропасть повукао
био. Войникъ видећи свой животъ у опасности силомъ се
отме одъ онога, и изплива, оставивши несрѣћника судбини.
Башъ у онай махъ, кадъ је шегртъ по другій путъ подъ во-
ду потонуо био, скочи учителъ Матошъ у воду и с' вели-
комъ мукомъ и с' опасносћу живота свогъ сграби обнезнанъ-
ногъ и полуумртвогъ младића и изплива с нимъ на брегъ,
гдѣ по краткомъ времену утопљеникъ к' себи дође.

Ово краснодушно и одважно дѣло учителя Матоша у
толико веће признаванъ и удивленіе заслужує, што је онъ
самъ слабога здравља, пакъ покрай тога у тай паръ јоштъ
одъ ходана угрѣянъ био, и тако себе двострукой опасно-
сти изложио.

Начелникъ града Терезіенштадта извѣстивши се одъ
присутствујућегъ народа о племенитомъ дѣлу учителјвомъ,
цѣлый догађай овай стави у протоколъ, и приликомъ испи-

тивания рекне поменутомъ учителю, да се онъ лѣпой награди не само одъ избавлѣнога, него и одъ стране државе надати има. Но учитель на то овако одговори: „Како што я држимъ да є гріота животъ свой за новце на коцку мећати тако исто недопушта ми савѣсть моя новчану награду за мое дѣло примити. Како бы я од стида смѣо предъ мое ученике изићи, и нѣма о христіянской любави ка ближњему и о должностима човѣка Христіянина говорити, кадъ бы я себе зато наплатити дао, што самъ брата могъ одъ смрти избавio. Мени є доста награде, што самъ моїй дѣчици дао добаръ примѣръ, на кои се они угледати могу. — Тако се изяснио предъ својомъ властио учитель, кои нема выше годишње плате него само 150 фор. и 50 додатка, дакле у свему 200 фор. сп.

Догађай овай буде званично высокымъ властима достављенъ, и пошто се епископска конзијторија у Литомѣрицу изясни да Драгутинъ Матошъ двадесетъ година ревностно учительствує, и да нѣговъ начинъ живота подијуо одговора онимъ рѣчма, кое је предъ начелникомъ изговорио, буде онъ, како што є горе речено одъ свѣтлога цара нашегъ сребрнимъ крстомъ за заслуге с' круномъ, одликованъ, и отличије то предано му є 17 фебруара ове године.

Аустр. шк. вѣстникъ.

* Изъ унгарске стижу силни гласови о томе, како се тамо на све стране школе подију, и како богати люди а особито римске владике на све стране задужбине зарадъ воспитанія младежи граде. Тако є нѣгово высокопревосходителство г. митрополитъ калочкій Јосифъ Кунетъ у Калочи недавно основао заведеніе ради воспитанія и обучаванія дѣвойчица, жертвовавши на ту цѣль 250,000 фор. сребра. Тай истий великолудши првосвештеникъ даровао є осимъ тога 300,000 фор. сп. на заведеніе семинаріе, у којој ће се воспитавати мушки гимназијалне науке учећа дѣца, коя у чинь свештеничкій ступити намѣраваю. — Община Нѣмачка у Надудвару, у којој има 2000 душа, а выше одъ 200 дѣце,

попито се на полгодишњемъ испыту увѣрила о успѣху школске дѣчи одма е повисила плате учительима свое тро-класне школе а наиболѣмъ учителю поклонила је сврхъ то-га јоштъ 80 фор. сп. за његов трудъ, и дала му је иззидати о свомъ трошку лѣпъ подрумъ. Овакова общтина заслужује похвалу и предъ нашимъ србскимъ свѣтомъ. Богъ бы дао, да се и кодъ настъ нађе штедрихъ добротвора као што је г. митрополитъ Јосифъ Кунстъ, и тако врстнихъ общтина-ра, као што су Надудварскій!

У Сегедину изишао је недавно програмъ школскій, у ко-ме је описано станъ свију у простору велике ове вароши на-лазећихъ се народнихъ школа. Изъ програма тога види се да у Сегедину има выше одъ 9000 словомъ деветъ хиљада ученика. Ал' на жалостъ у србской школи тамошњој има само 17 дѣце. — На сами салаши сегедински има већъ 28 школа, а пре десетъ година није било ни једне једине. — Об-щтина Алпаръ у пештанской међи завела је другій школскій разредъ, одредивши плату новомъ учителю одъ 300 фор. а владика вацкій дотирао је ново заведеномъ учительскомъ мѣсту 300 јутара ораће земљу. Общтина Кецелъ даровала је старіемъ учителю 42 јутра, а млађемъ 32 јутра земљу. Та-кође общтине Часалтѣтишъ, Акасто, и Сент-Бенедекъ знаме-нито су плате учительске повисиле, и сессіје учительима подариле. — Общтина Бикешка, на предлогъ свогъ мѣст-ногъ начелника одредила је одъ пашијака 24 јутра земљу у-чителю православномъ; 40 јутара поклонила је новозавести се имаюћој дѣвичкој школи за римокатолике; 1 и 7/8 сессіје зе-мљу подѣлила је између учителя реформатске вѣре, и напо-слегку на подпору еврейске школе одрисила је 10 јутара земљу. — Общтина та захтѣва садъ одъ свихъ учителя да осимъ редовнога предаваня недельну школу, у коју је младежъ одъ 12—18 год. ићи дужна, — држе, и да дѣцу уче каламити.